

1

“พ่อแก้วแม่แก้ว”

หมายถึง พ่อแม่ที่ประเสริฐ
ใช้กับพ่อหรือแม่ที่ตายแล้ว
ยามลูกตกอยู่ในอันตราย
มีภัยพิบัติตรงหน้า
ร้องเรียกหาจึงมาได้ทันทั่วทั้งที

จันทร์ 8 พฤษภาคม 2566





2

“หิ” คนสุพรรณใช้

หมายถึง “เอะ”

เช่น

เข้าท่าหิ หมายถึง เข้าท่าเอะ

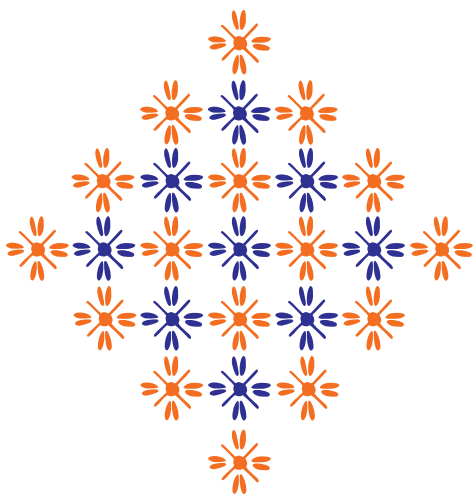
ดังนั้น

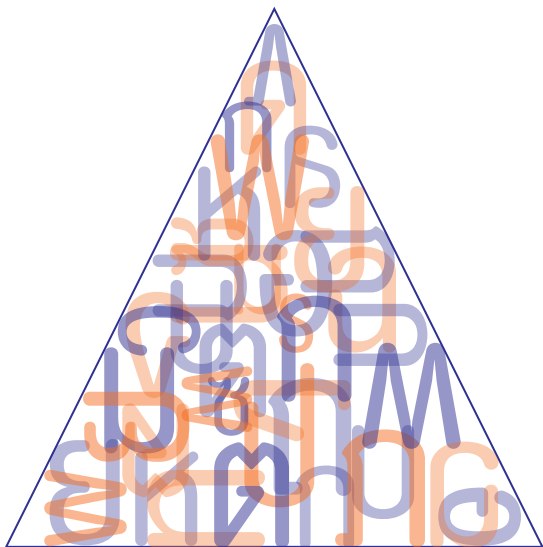
คนระยอง จันท สุพรรณ

ต่างก็มี ‘หิ’ เหมือนกัน

นั่นแหละหิ

เสาร์ 27 พฤษภาคม 2566





3

เสียง “เอ” ในภาษาไทย
มักทำให้เกิดคำที่มีความหมายว่า
“ไม่ตรง”

เช่น เก เเว เอ เซ เบ้ เป้
เย้ เท เหล่ ฯลฯ



ยกเว้น “เด๋”



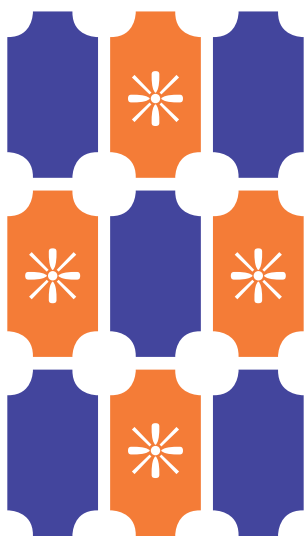
อาทิตย์ 28 พฤษภาคม 2566

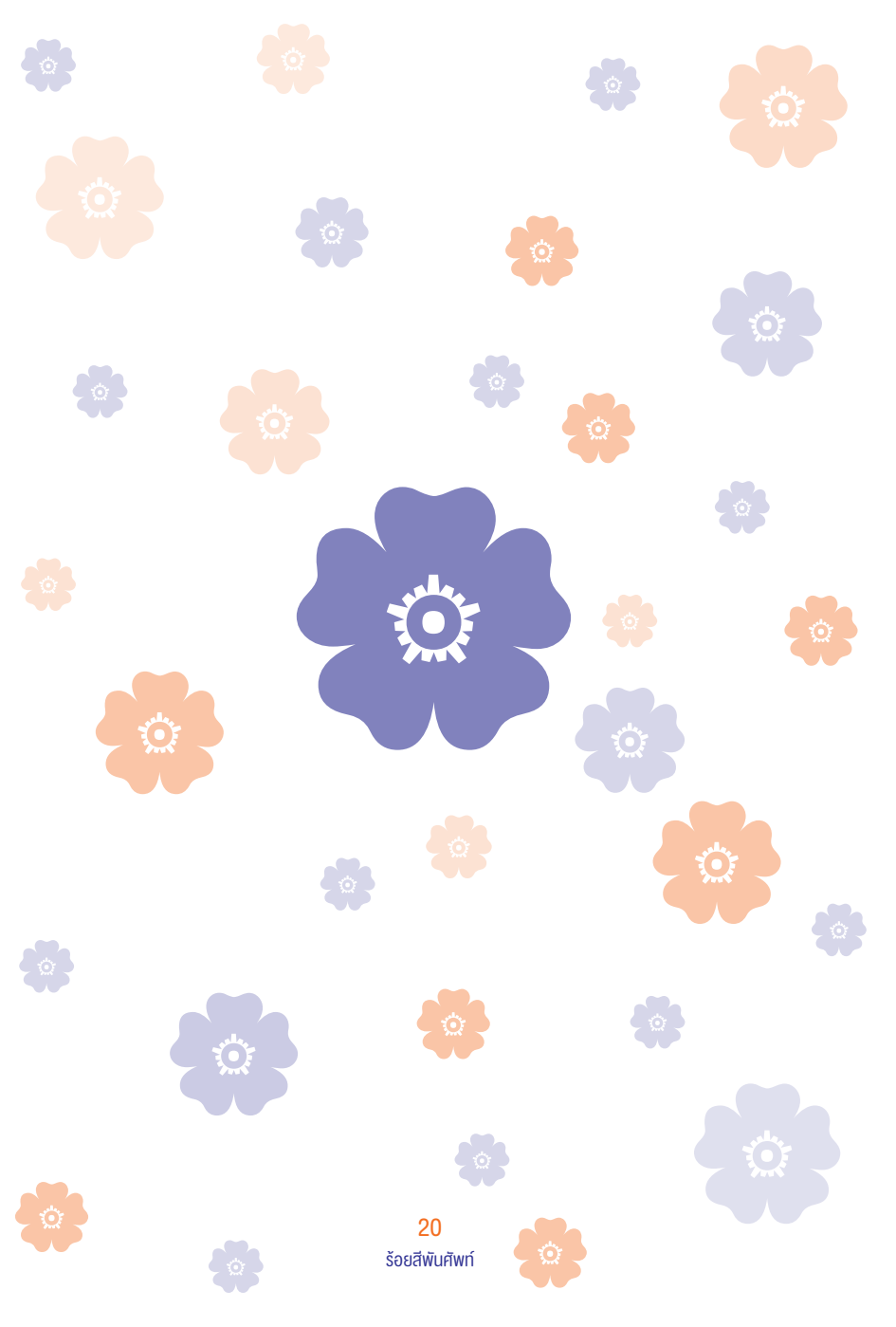
4



“**ใช้**” หมายถึง ใช้
แต่หมายความว่า “**ไม่ใช่**” ก็ได้
เช่น **ใช้**ที่ **ใช้**ว่า
ขุนนาง**ใช้**พ่อแม่ หิน**แ่งใช้**ตายาย
หรือ
“...**ใช้**นางเกิดในปทุมมา
สุริยวงศ์พงศานันหา**ไม่**...”
[นาง**ไม่ใช้**คน**ไม่**มีเทือกเขาเหล่ากอ]
(อิเหนา รัชกาลที่ 2)

จันทร์ 29 พฤษภาคม 2566





5

“โสภณ” มาจาก “นครโสภณ”
“นคร” แปลว่า เมือง
“โสภณ” แปลว่า หงิงงาม
“นครโสภณ”
แปลว่า
หงิงงามประจำเมือง
หรือ
หงิงผู้ทำให้เมืองงาม



อังคาร 30 พฤษภาคม 2566

6

“หยักศก”

คือผมที่หยักแต่น้อยโดยธรรมชาติ

“หยัก” แปลว่า หยัก

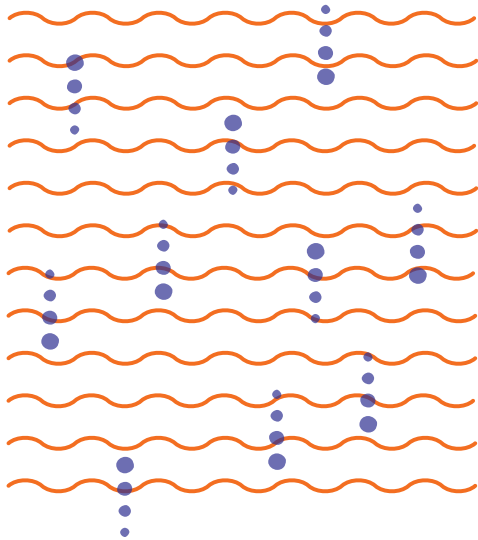
“ศก” แปลว่า ผม

หยักมากไม่เรียกหยักศก

หยักเพราะตัดก็ไม่เรียกหยักศก



พฤษภาคม 1 มิถุนายน 2566



“ดื่ม” แปลว่า กิน
ใช้แก่ของเหลวอย่างน้ำ
หมายถึง **“กินเหล้า”** ก็ได้
เช่น ชวงนี้เขา**ดื่ม**หนัก

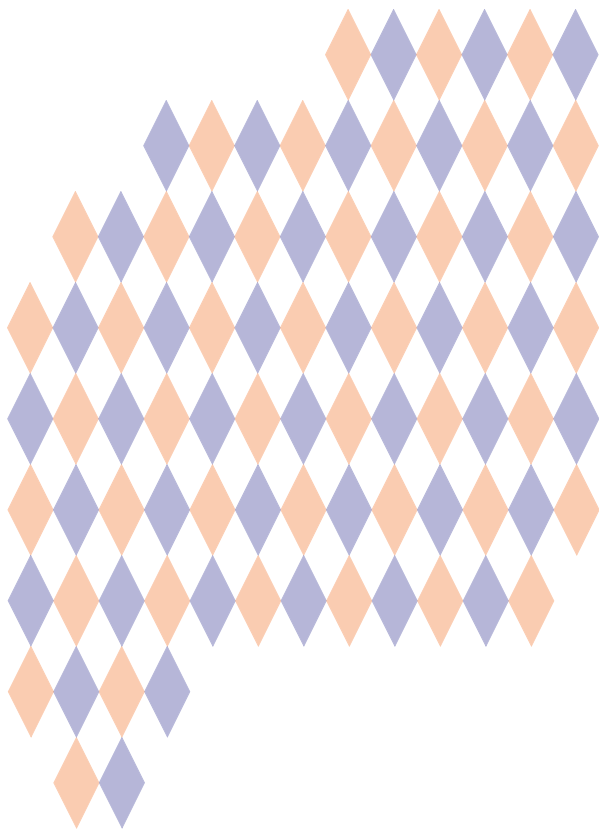
ยาไม่ว่าจะ**น้ำ**หรือ**เม็ด**
ก็เรียก **“กินยา”**

“ดื่ม” น่าจะมาหลัง **“กิน”**
แต่ก่อน **“กิน”** ทุกอย่าง
เช่น กิน**น้ำ**กิน**ท่า**

“...มีน้ำระฟงโพยสัไสกนต
ดั่งกนน้ำโงมเมื่อแล้ง...”
[น้ำในสระเย็นใสสะอาด
และมีรสชาตอร่อย
เหมือนกนน้ำในแม่้ำโงม
เมื่อยามแล้ง]
(จารึกพ่อขุนรามคำแหง)



ศุกร์ 2 มิถุนายน 2566



“จั้นหม้อ” เป็นคำประสม
เรียกข้าวที่หุง
แล้วพองตัวมากกว่าธรรมดา
ว่า **“ข้าวจั้นหม้อ”**
เรียกคนที่โดดเด่น
เป็นที่โปรดปรานว่า
“กำลังจั้นหม้อ”
ตรงข้ามกับ
“ตกกระป๋อง”



ศุกร์ 2 มิถุนายน 2566

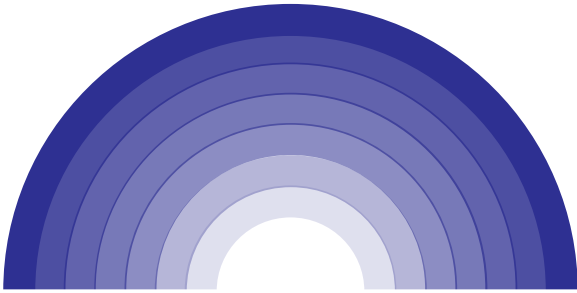
“หงาย” ตรงข้ามกับ “คว่ำ”
“นอนคว่ำ”
ตรงข้ามกับ
“นอนหงาย”

สันนิษฐานว่า
“ใจหายใจคว่ำ”
น่าจะมาจาก
“ใจหงายใจคว่ำ”
คืออาการที่จิตใจหวั่นไหว
หรือมีความรู้สึกพร้อใจ

เพราะ “หงาย”
ตรงข้ามกับ “คว่ำ”
แต่ “หาย”
ไม่เกี่ยวกับ “คว่ำ” เลย



เสาร์ 3 มิถุนายน 2566



10

เราเรียก “**รุ้ง**” เป็นตัว
โบราณว่ารุ้งเป็นสัตว์ลงมาจากฟ้า
เที่ยวหากินในแผ่นดินและแม่น้ำ
ที่เห็นแสงสี 7 แถบนั้น
คือสายรุศมีที่ตามหลังมันมา



จันทร์ 5 มิถุนายน 2566

11

“ข้าควายอย่าเสียดายพริก”

และ

“ข้าควายเสียดายเกลือ”

หมายถึง

ทำการใหญ่ไม่ควรตระหนี่

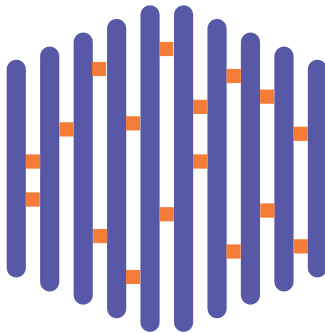
น่าสังเกตว่า

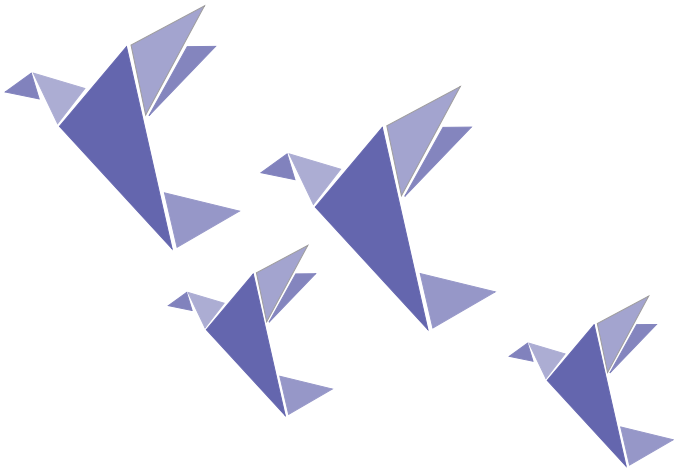
คนหนึ่งจะแกลงเนื้อ

อีกคนจะหมักเนื้อเค็ม



จันทร์ 5 มิถุนายน 2566





12



“เณร”

หมายถึง

คหิ (เณรหางนค)

มักใช้เ้าคูกักบ “กวง” เป็น “กวงเณร”

ชื่อ “นคกวงเณร” นั้นมีที่มา

แต่ “ไม้กวงเณร” นั้นหนา

มาจาก “ไม้กวงแณร” หรือไม้

อังการ 6 มิถุนายน 2566

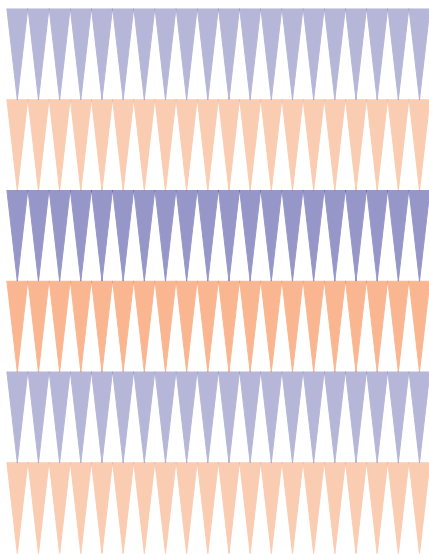
13

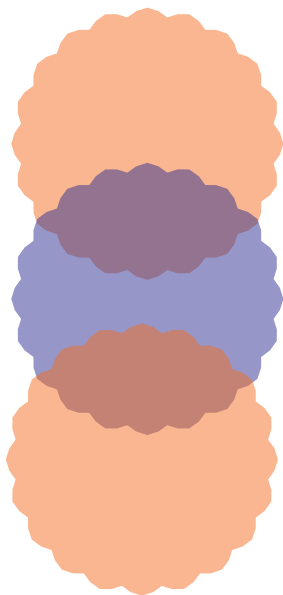
“หวีเสนียด” เป็นคำซ้อน
เสนียด เวมรว่า “เสนียด”
แปลว่า หวี (ผม)
และ หวี (กล้วย)
ไม่เกี่ยวกับจัญไร

ไทยใช้สาងเหาเพราะชื่่นัก



พฤษศบตี 8 มิถุนายน 2566





14

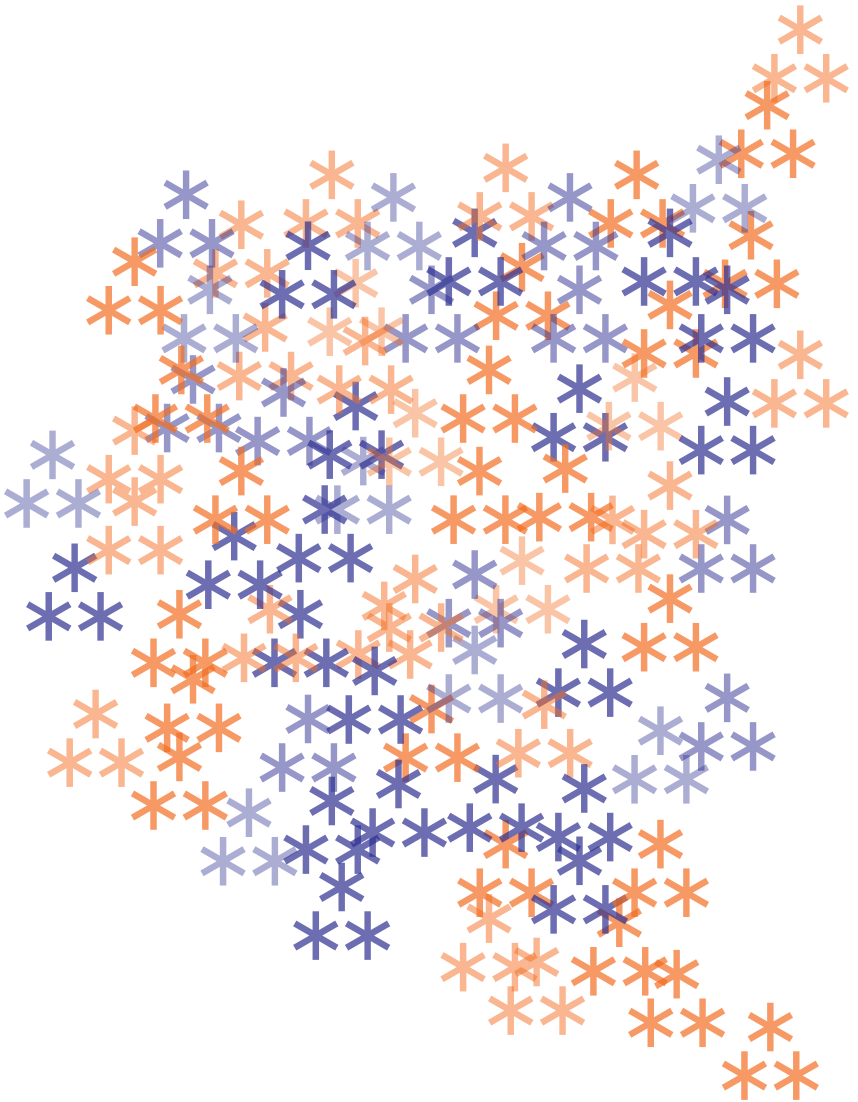


“งำ”

แปลว่า ปิด เช่น งำความ
แปลว่า ปกครอง เช่น งำเมือง
แปลว่า รักษา เช่น เก็บงำ
ใช้เข้าคู่กับ “ครอบ” เป็น “ครอบงำ”

บางถิ่นใช้ “งวม” ก็มี
เช่นสุโขทัยว่า
เอาฟาซีไปงวมสำหรับกับข้าว

ศุกร์ 9 มิถุนายน 2566



15

“เวียบ” อ่านว่า /เวะเหฺยบ/
แปลว่า ยื่นออกมา เช่น ฟันเวียบ
แปลว่า เผยอจัน เช่น ตะปูเวียบ

ที่เรียก “ฟันเหียน”
น่าจะมาจาก “ฟันเวียบ” ดังนี้



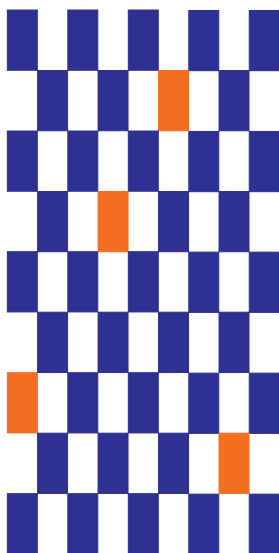
เสาร์ 10 มิถุนายน 2566

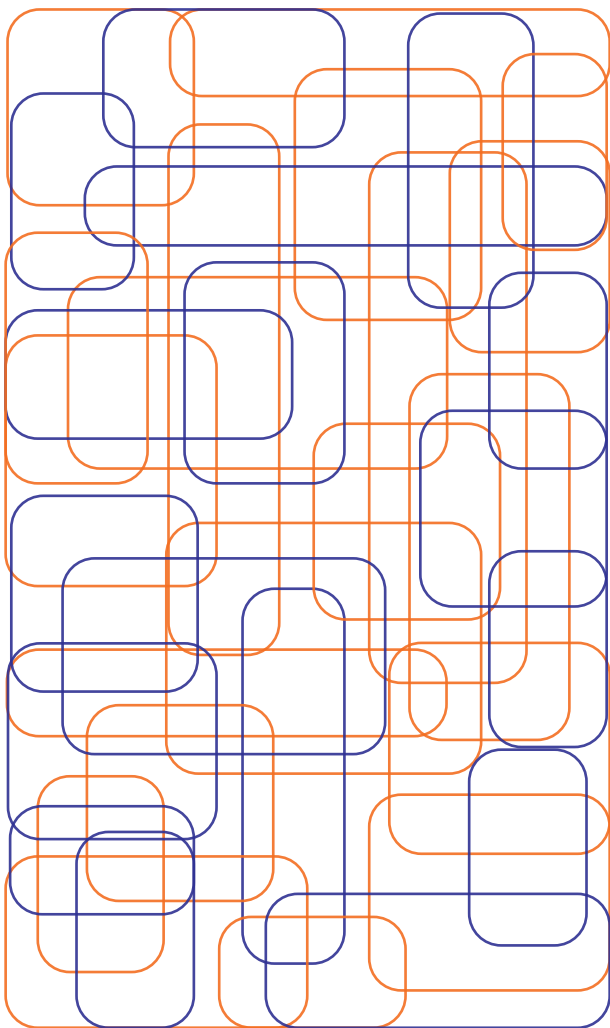
16

“แสก” คือแนวที่อยู่หว่างกลาง
หน้าปากตรงหว่างคือ
เรียก **“แสกหน้า”**
ผมที่หัวแบ่งเป็น 2 ส่วนเท่ากัน
เรียก **“แสกกลาง”**
ถ้าไม่เท่ากัน
เรียก **“แสกข้าง”**



อาทิตย์ 11 มิถุนายน 2566





17

“ตัดสิน” เป็นคำซ้อน
“สิน” แปลว่า ตัด ฟัน
ปึกษาได้ว่า สินหัวปลา สินคอ
ล้านนาวา “สินเปียง”
คือตัดให้เท่ากัน
“สิน” ก็ว่า “...ตัดตีนสินมือ...”
[ตัดตีนตัดมือ]
(ไตรภูมิพระร่วง)
แปลว่า ตัดแต่ง ก็มี
เช่น สินหัวไม้



จันทร์ 12 มิถุนายน 2566

18



“ลุ่ม”

แปลว่า จมหรือทำให้จม

ใช้เป็นสำนวนว่า

“ลุ่มหัวจมท้าย”

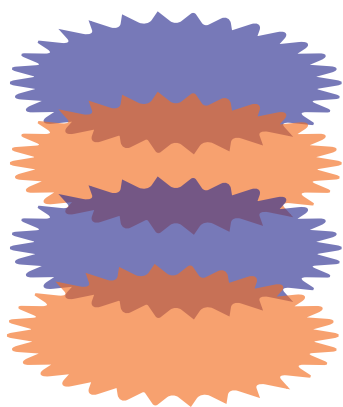
หมายถึง

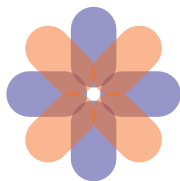
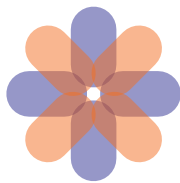
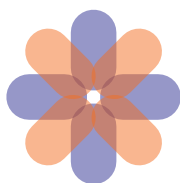
ร่วมโชคชะตาเดียวกัน

ไม่ใช่

“ร่วมหัวจมท้าย”

ให้แปลอย่างไรก็ไม่ส่งความ





“พลัดที่นาคลาที่อยู่”
ไม่ใช่
“พลัดที่นาคาที่อยู่”
“คลา” แปลว่า เคลื่อน
ก็ “พลัด” จาก “ที่นา” ไปแล้ว
ยังจะ “คา” ตรง “ที่อยู่”
ได้อย่างไร



พฤษศยปี 15 มิถุนายน 2566

20

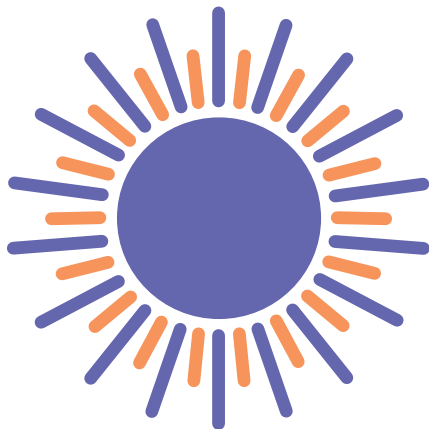
“ลิ่มตา” เดิมคือ “มลินตา”
ถิ่นใต้ใช้ “เมลินตา”

“มลิน” แปลว่า เปิด แยก

ต่อมาเสียง /ม/ กับ /ล/ แยกกัน
ถิ่นอีสาน ล้านนา ใช้ “มลินตา”
ถิ่นอื่นเรียก “ลิ่มตา”



พฤษภาคม 15 มิถุนายน 2566





“ต๋ยบ๋ย” เป็นคำซ้อน
 แปลว่า อวบอ้วน
 “ต๋ย” ถิ่นเหนือว่า อ้วน
 “บ๋ย” ถิ่นกลางว่า อวบ อ้วน

น่าสนใจว่า
 ถิ่นใต้ “บ๋ย” หมายถึง น้อย เล็ก
 “ไขบ๋ย” แปลว่า ไขเล็ก
 ใช้เรียกเด็กผู้ชายด้วยความ
 เอ็นดูสนิทสนมเป็นกันเอง

อาทิตย์ 18 มิถุนายน 2566